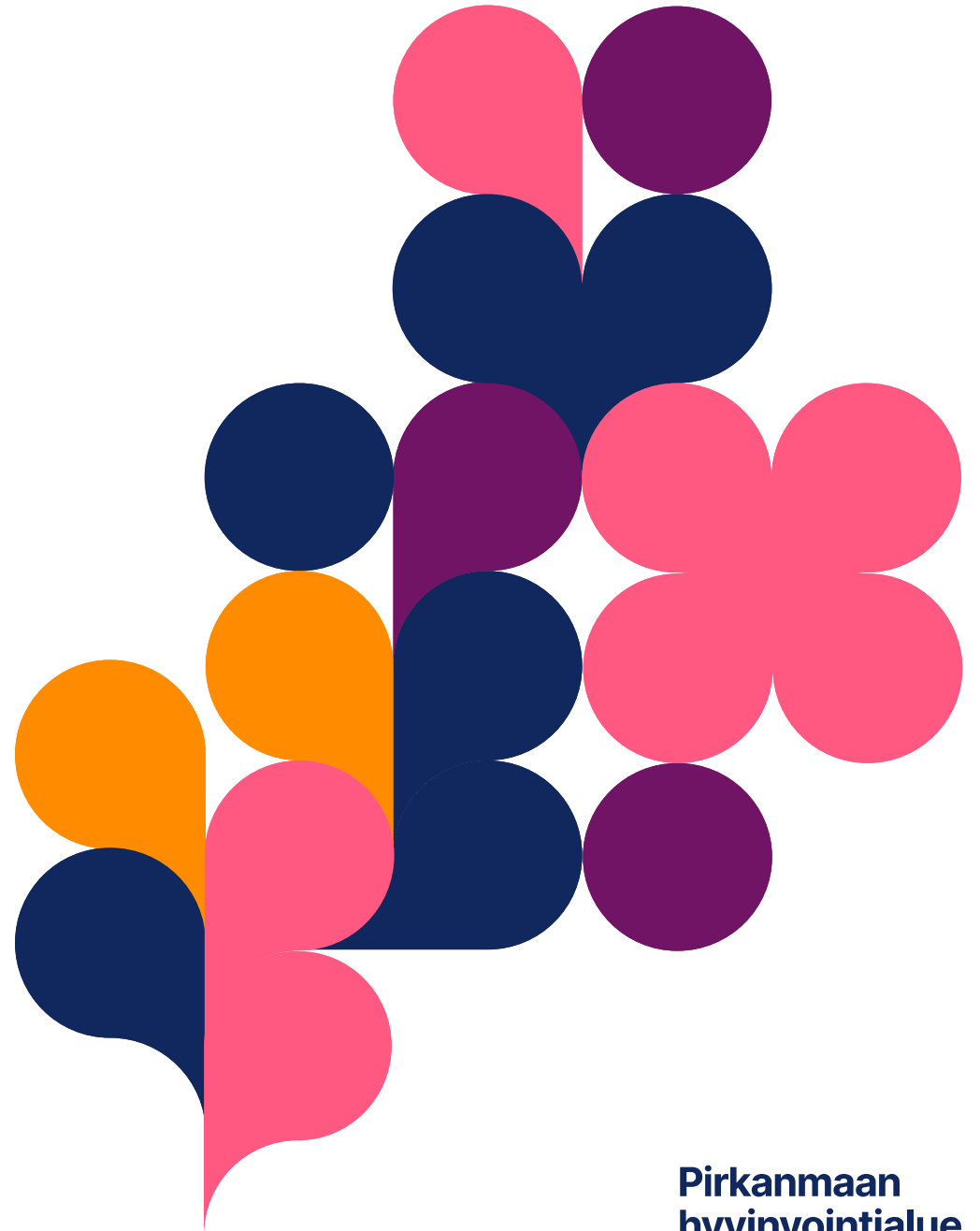

Ikäihmisten palveluiden ajankohtaiset

Vanhusneuvosto 22.9.2026

Toiminnalliset tavoitteet Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinja, osavuosikatsaus 1- 6/2026

Tavoite	Tavoitetaso	Toteuma 01-06/2026	Arvio
1. Ikäihmisten ja vammaisten palvelurakenteen uudistaminen: palvelujen painopistettä kehitetään varhaisen vaiheen tukea vahvistamalla ja palvelutarpeen kasvuun vastaamiseksi päivitettävien IKI2035 ja VAPA2035 kehittämisohjelmien linjauksin	1.1 Vammaisten tuetun asumisen ja perhehoidon määrä lisääntyy verrattuna vuoteen 2025.	Tuetun asumisen ja perhehoidon asiakasmäärä lisääntyi (oma tuotanto). 06/2026 lopulla asiakkaita oli yhteensä oli 385 (06/2025: 353). Tuetun asumisen ostopalvelusta tietoa ei ole luotettavasti raportoitavissa.	+
	1.2 Yhteisöllisen asumisen kriteerit tullaan arvioimaan ja päättämään kevään 2026 aikana.	Palvelun myöntämisen perusteiden arviointi on käynnistetty. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan tämän vuoden aikana.	+
	1.3 Ikäihmisten laitoshoidon määrä vähenee verrattuna vuoteen 2025.	Ikäihmisten laitoshoidon määrä väheni Pohjois-Pirkanmaalla.	+
	1.4. Ikäihmisten ja vammaisten yhteisöllisen asumisen asiakasmäärät kasvavat verrattuna vuoteen 2025. Palvelurakenteen kehittämisessä huomioidaan kasvava palveluntarve ja palvelujen riittävyys kaikissa palvelumuodoissa.	Asiakasmäärät ikäihmisten ja vammaisten yhteisöllisessä asumisessa kasvoivat. Ikäihmisten yhteisöllisessä asumisessa asiakasmäärä 06/2026: 747 asiakasta (06/2025: 655). Vammaisten yhteisöllisessä asumisessa asiakasmäärä 06/2026: 105 asiakasta (06/2025: 101).	+
2. Ikäihmisten ja vammaisten ohjaus ja neuvonta vahvistuvat	2.1. Lähitorien neuvonta ja ohjausmäärät kasvavat verrattuna vuoteen 2025.	Lähitorien neuvonnan ja palveluohjauksen määrä kasvoi 29%. Ajalla 01-06/2026 Lähitoreilla annettiin neuvontaa ja palveluohjausta 12 116 kertaa (01-06/2025: 9 377 kertaa).	+
	2.2. Ennalta ehkäisevien palvelujen ammatillisen ohjauksen ja neuvonnan suosittelemuus on vähintään 70.	Ennaltaehkäisevien palvelujen suosittelemuus (NPS) oli 87 (Lähtorit). 156 vastaajasta 89 % oli suosittelemuus ja 2 % arvostelijoita. Vastausten keskiarvo oli 9,5.	+
3. Tiedolla johtamisen kehittäminen	3.1. Vammaispalveluiden RAI* otettu käyttöön vammaisten asumispalveluissa omassa tuotannossa, vammaissosiaalityössä sekä vaativissa erityispalveluissa.	RAI on otettu käyttöön asumispalveluissa omassa tuotannossa. Vammaissosiaalityön ja vaativien erityispalveluiden käyttöönotto on aikataulutettu. Raporttien hyödyntämisen suunnitelma on tehty.	+
	3.2. Yhtenäinen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä käyttöön otettu.	Yhtenäinen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä on käytössä kaikissa palveluissa.	+

* RAI = RAI-järjestelmä (Resident Assessment Instrument) on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeiden arvioimiseksi yhdenmukaisesti ja monipuolisesti.

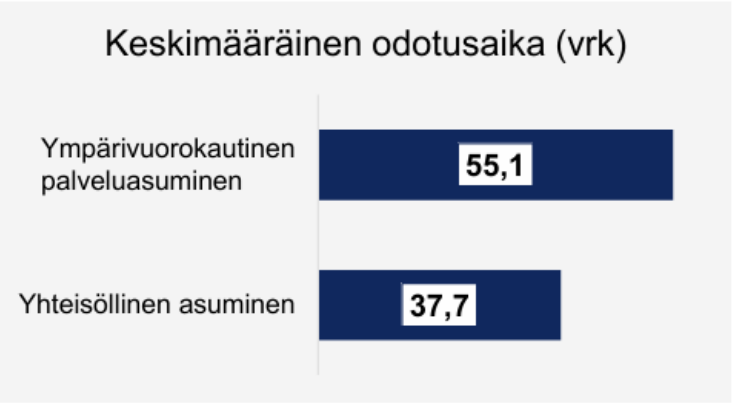
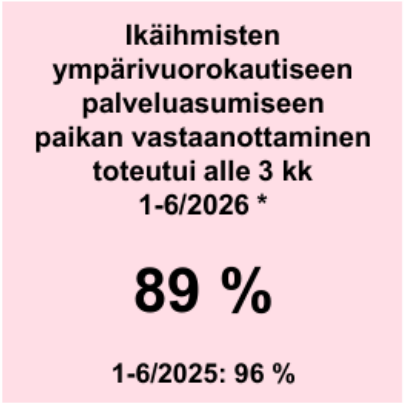
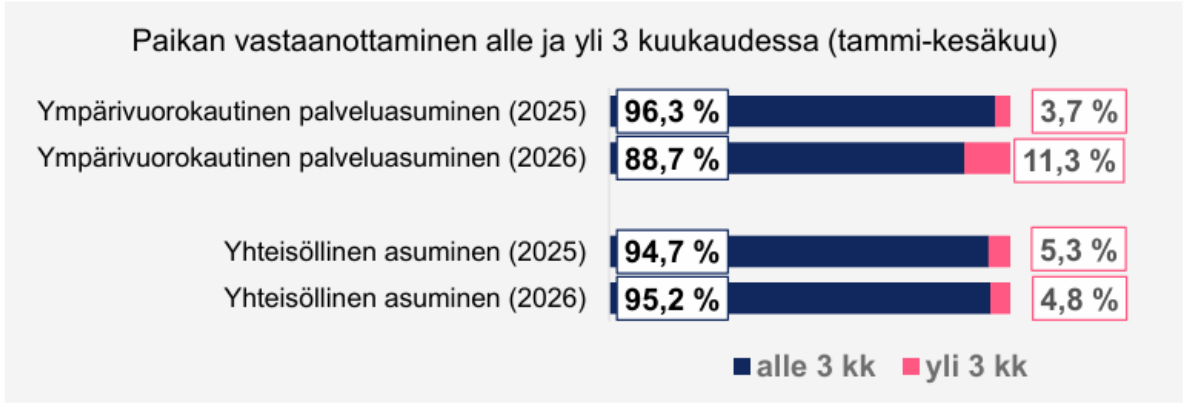
Osavuosisikatsaus 1- 6/2026

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- IKI2035- ja VAPA2035-kehittämisohjelmien tavoitteita edistettiin ja IKI2035-ohjelman päivitystä valmisteltiin.
- Saga-asiakastietojärjestelmä otettiin käyttöön vaiheittain kaikissa palveluissa.
- Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä Hilikka otettiin käyttöön.
- Ikäihmisten palveluissa avattiin uusi voimavaralähtöisesti työskentelevä lyhytaikaisyksikkö.
- Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma valmisteltiin ja perustettiin ikäihmisten hyvinvointiverkosto yhdessä kuntien, kolmannen sektorin ja palveluntuottajien kanssa.
- Järjestettiin monituottajuutta tukevia, vuorovaikutusmallin mukaisia tuottajatapaamisia. • Kotitorisopimuskokonaisuus siirrettiin omaan tuotantoon.
- Palvelulinjat ylittävien toimintamallien kehittämistä jatkettiin.
- Mahdolliset talousarviopoikkeamat:
 - Toimintakatteen toteuma oli 50,3 % talousarviosta. Toimintakatteen ennustetaan ylittyvän vuositasolla 1,2 %, 9,4 M€. Henkilöstökulut ovat ylittymässä sekä ikäihmisten että vammaisten palveluissa. Asiakaspalvelujen ostoissa vammaisten ympärivuorokautisen asumisen ostot ja ikäihmisten yhteisöllisen asumisen ostot ovat ylittymässä. Avustuksiin ennustetaan ylitystä omaishoidon tuen palkkioiden osalta.

Ikäihmisten asumispalveluiden odotusajat, osavuosisikatsaus 1 – 6/2026

Ikäihmisten asumispalveluiden odotusajat

*Yli kolme kuukautta odottaneiden kohdalla odotuksen syynä toive päästä tiettyyn yksikköön.

Uusia yksiköitä omaan palvelutuotantoon vuonna 2026

- Voiva-yksikkö 4/2026 (ks. dia 11)
- Yhteisöllinen asuminen
 - Hopunhelmi, Sastamala, avautui 8.9.2026
 - Raholan linna, Tampere, avautuu 10-11/2026

RAI-tieto johtamisen ja päätöksenteon tukena

RAI-arviointi kerää yhteen asiakkaan fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakykytiedon sekä arjessa pärjäämisen, terveydentilan ja palveluntarpeen. 300 kysymyksestä muodostuu 20 mittariarvoa ja 20 kohonneesta riskistä kertovaa herätettä. Pirhassa arviointia tehdään ikäihmisten ja osassa vammaisten palveluita sekä sairaalapalveluissa SAS-hakemusten yhteydessä. Arviointi tehdään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ja säännöllisissä palveluissa vähintään puolen vuoden välein.

**40 000 RAI-kokonaisarviointia 17 000
eri asiakkaalle vuonna 2025**

**2100 asiakasohjauksen RAI-arviointia
tammi-kesäkuu 2026**

**Tietoa voidaan vertailla tiimien,
johtamisalueiden, ostopalveluiden ja
muiden hyvinvointialueiden sekä
valtakunnallisen RAI-tiedon välillä**

Laatu- ja vaikuttavuustavoitteet ja tulosten seuranta

Asiakas osallistuu arviointiin ja asettaa palvelulle tavoitteet. Lisäksi esim hyvä ravitsemus, kivun vähentäminen, kaatumisten ehkäisy sekä sairaala- ja päivystyskäyntien vähentäminen. Tuloksia seurataan kvartaaliraportoinnissa.

RAI

Tuo näkyviin asiakasrakenteen, palvelutarpeen, hoivan laadun, hyvinvoinnin ja vaikuttavuuden sekä tukee niiden vertailua, ennakointia ja päätöksentekoa
Tietopohja strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen johtamiseen

Asiakasrakenne ja palvelutarve

RAI-tiedolla seurataan asiakasrakenteen ja palvelutarpeen muutoksia esim fyysisen hoivan tarpeen, kognitiivisen toimintakyvyn ja käyttäytymisen haastavuuden näkökulmasta.

RAI-tiedolla varmistetaan palvelujen yhdenmukaisuus

Yhtenäiset myöntämisperusteet
Ennaltaehkäisevän tuen kohdentaminen
Oikea-aikaiset ja yhdenvertaiset ratkaisut

Resurssit ja palvelurakenne

Henkilöstötarve ja mitoitus laskettavissa
henkilöstömitoitustyökalulla
Palvelutarpeen muutoksiin varautuminen

Laadun johtaminen: Kuusi laatutavoitetta*, joita seurataan ikäihmisen palveluissa

Suurin tavoitteen suuntainen muutos, vertailu 2025 → 2026 Q2

KOTIHOITO

↑ 4 %-yks.

Asiakas määrittää hoidon tavoitteen

71 % → 75 % | tavoite > 90 %

↓ 3 %-yks.

Sairaala- ja päivystyskäynnit

29 % → 26 % | tavoite < 30 %

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

↓ 16 %-yks.

Kaatumiset 90 vrk:n aikana

46 % → 30 % | tavoite < 20 %

↑ 14 %-yks.

Asiakas määrittää hoidon tavoitteen

55 % → 69 % | tavoite > 90 %

YMPÄRIVUOROKAUTINEN ASUMINEN

↑ 21 %-yks.

Asiakas määrittää hoidon tavoitteen

37 % → 58 % | tavoite > 70 %

↑ 11 %-yks.

Asiakkaalla on mieluisaa toimintaa

53 % → 64 % | tavoite > 90 %

Poiminta perustuu prosenttiyksikkömuutokseen vuoden 2025 ja vuoden 2026 Q2 välillä.

* Laatuavoitteita on yhteensä 22 kpl.

L

Pirkanmaan
hyvinvointialue

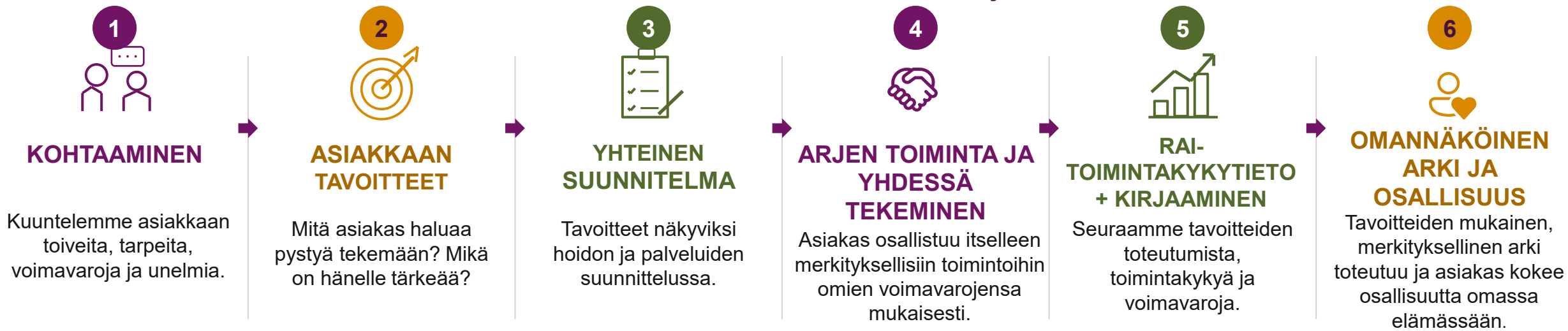
Voimavaralähtöisyys

Tilannekuva 16.9.2026

Voimavaralähtöinen toimintatapa

Ikäihminen oman elämänsä asiantuntijana

TOIMIJUUS

Tuemme asiakkaan mahdollisuuksia tehdä omia valintoja ja vaikuttaa omaan elämäänsä.

VOIMAVARAT

Tunnistamme ja vahvistamme asiakkaan voimavaroja osana arkea.

ASIAKAS KESKIÖSSÄ

Meillä jokainen kohtaaminen on yksilöllinen ja lämmin. Tuemme sinua arjessa voimavarasi huomioiden.

OSALLISUUS

Mahdollistamme osallisuuden ja yhteyden muihin ihmisiin ja yhteisöihin.

OMANNÄKÖINEN ELÄMÄ

Tuemme asiakkaan toiveiden, arvojen ja tarpeiden mukaista elämää.

Voimavaralähtöisen toimintatavan ydin

- ✓ Asiakkaan tavoitteet ohjaavat arkea
- ✓ Voimavarat näkyväksi
- ✓ Osallisuus jokaisessa kohtaamisessa
- ✓ Yhdessä tekeminen mahdollistaa toimijuuden
- ✓ Yhteinen suunnittelu asiakkaan ja läheisten kanssa
- ✓ Kirjaaminen tekee vaikutukset näkyväksi
- ✓ RAI tukee tavoitteellista työskentelyä

Voimavaralähtöisyys VoiVa on yhteinen tapa ajatella, kohdata, toimia ja tehdä päätöksiä.

Tiedolla johtaminen

Päätöksenteko

Osaaminen

Kehittäminen

Voimavaralähtöisen osaamisen vahvistaminen

● NÄYTTÖPERUSTA

Voimavaralähtöisyyden näyttöperusta on julkaistu

Tunnistettu
Pirhalaisten yhteiseksi
toimintamalliksi

● VALMENNUS

960

Moodle-johdantokurssin
käynnyttä

370

Lähivalmennuksen
käynnyttä

Koulutusta laajennetaan
kaikille ikääntyneiden
palveluketjun toimijoille

● OSAAMISEN YLLÄPITO JA KEHITTÄMINEN

Voimavaralähtöisyys on IKI-verkoston
läpileikkaava teema

- Pirhan ikäihmisten palveluiden ammattilaisten yhteistyöverkosto. Vahvistaa osaamista, yhtenäisiä toimintamalleja, hyvien käytäntöjen ja tiedon jakamista. Verkosto tavoittaa omat- ja ostopalvelut, yhteensä noin 6 000 ammattilaista.

Voimavaralähtöisyys sisältyy myös kirjaamis-
ja RAI-koulutuksiin

Hankeyhteistyö

- **Meidän työ -hanke** Kuntatyönantajat ja pääjärjestöt
Konseptoinnin tuki VoiVa yksikköön
- **KOHO- hanke** Tampereen ammattikorkeakoulu,
Tampereen yliopisto ja Pirkanmaan Muistiyhdistys ry
Kohtaamisosaamista hoivakoteihin

Mikä on VoiVa-yksikkö?

● LYHYTAIKAINEN YMPÄRIVUOROKAUTINEN PALVELUASUMINEN

Sosiaalihuoltolain mukaista lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista.

28
asiakaspaikkaa

TAYS Sastamala
4. kerros

Koko henkilöstö toimii Pirhan VoiVa – Voimavarat arjessa -toimintamallin mukaisesti.

● TAVOITTEELLINEN ARVIOINTIJAKSO

30 vrk
tavoitteellinen maksimipituus

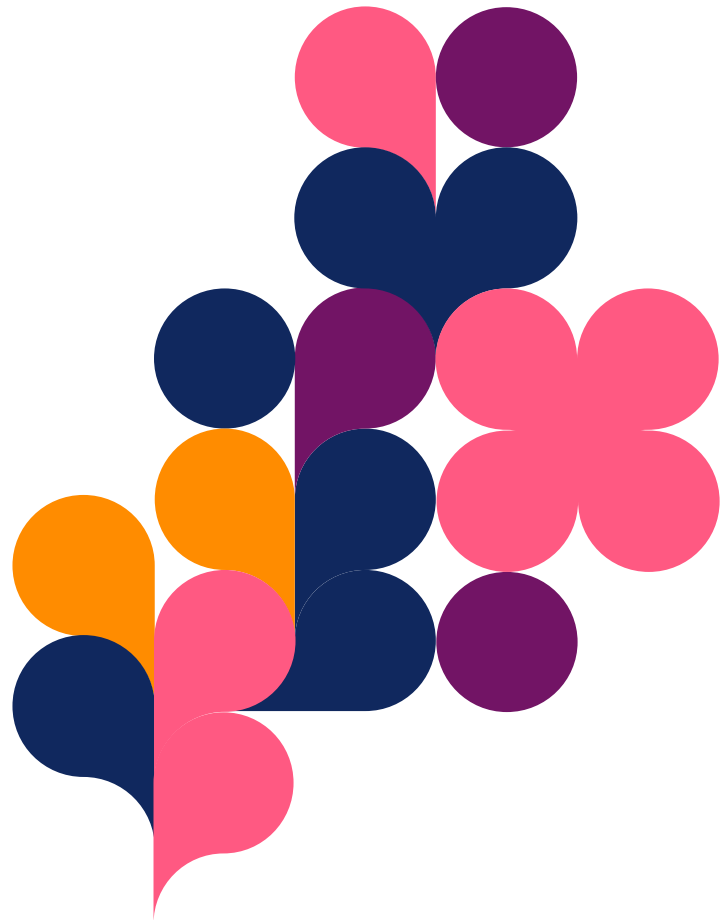
Asiakas asettaa konkreettiset tavoitteet. Moniammatillinen henkilöstö tukee niiden saavuttamista, ja RAI-arviointi täydentää kokonaisarviota.

Jakson jälkeen asiakas siirtyy palvelutarpeensa mukaiseen palveluun.

● KENELLE?

Asiakkaalle, joka:

- ei tarvitse sairaalatasoista lääketieteellistä hoitoa
- tarvitsee ympärivuorokautista kuntouttavaa hoivaa eikä voi kotiutua suoraan
- tarvitsee toimintakyvyn ja voimavarojen arviointia tai jatkoasumisen selvittämistä

Kiitos!

Mari Ollinpoika, toimialuejohtaja

mari.ollinpoika@pirha.fi
pirha.fi

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**